

„Adaptarea socio-lingvistică la elevii români proveniți din străinătate”

Inspectoratul Școlar Județean Iași în parteneriat cu Institutul de Filologie Română „Al. Philippide” și Fundația Euroed implementează, pe parcursul anului 2026, proiectul **„Adaptarea socio-lingvistică la elevii români proveniți din străinătate”**.

Proiectul își propune să cerceteze cauzele dificultăților de integrare școlară și socială a elevilor români întorși din străinătate de pe raza municipiului Iași, iar în baza analizei acestor cercetări se vor realiza resurse educaționale dedicate elevilor remigranți, precum un material didactic, un tipar de evaluare a progresului academic, un plan de intervenție conjugată ‘școală, familie, ONG-uri’. Modelul de bune practici preconizat la Iași va fi propus spre dezbateră comunității științifice, administrației publice locale și corpului profesoral, urmând ca rezultatul să constituie un produs replicabil la nivel regional și național.

Elevii remigranți prezintă de regulă decalaje academice (ex. vocabular limitat, competențe de lectură-limbă scrisă inferioare cu 1-2 ani sau mai mult – studiu OECD PISA 2022), psiho-emoționale (anxietate, izolare socială, risc de *dropout*) și culturale („third culture kids” – Pollock & Van Reken, 2017). În ciuda existenței unui cadru școlar destinat diminuării decalajului lingvistic dintre elevii români proveniți din străinătate și elevii sedentari, numărul beneficiarilor prevederilor art. 9 alin. (1) din OME nr. 3899/2023 ce prevăd funcționarea grupelor de acomodare este foarte mic în comparație cu numărul elevilor remigranți, atât în județul Iași, cât și la nivel național (doar aprox. 1% din elevii remigranți potențial interesați de grupele de acomodare ajung să beneficieze de orele de limba română prin grupele de acomodare.)

Scopul proiectului constă în descoperirea nevoilor actorilor implicați în organizarea grupelor de acomodare destinate remigranților în desfășurarea activităților educativ-didactice de care beneficiază elevii, precum și în procesul de adaptare la cerințele sistemului de învățământ din România. Proiectul are ca obiectiv crearea unui protocol de primire și însoțire socio-educativă a elevilor remigranți (în funcție de specificul și nevoile lor) destinate bunei lor reinsertii în comunitatea educațională ieșeană, în care să fie implicate Primăria Iași, Inspectoratul Școlar Județean Iași și asociațiile non profit de profil.

Activitatea parteneriatului presupune documentarea științifică și instituțională privind remigrația, integrarea școlară a elevilor proveniți din străinătate, politicile educaționale dedicate acestora, funcționarea grupelor de acomodare, predarea limbii române în contexte multilingve și

sprijinul socio-emoțional necesar elevilor aflați în tranziție educațională. Documentarea va include actualizarea bibliografiei, analiza cadrului legal și identificarea unor modele de bune practici.

Pe baza documentării, echipa de proiect va elabora instrumentele necesare cercetării: ghiduri de interviu pentru cadre didactice, părinți și elevi, chestionare, grile de observație pentru activitățile de la grupele de acomodare și instrumente de urmărire a progresului lingvistic și educațional. Instrumentele vor fi adaptate specificului grupului țintă și vor respecta principiile etice ale lucrului cu minori.

Datele obținute în primele etape de cercetare vor fi sistematizate și analizate pentru identificarea principalelor tipuri de dificultăți întâmpinate de elevii remigranți. Analiza va urmări dimensiunea lingvistică, academică, socială, emoțională și instituțională a reintegrării școlare. Rezultatele analizei vor fundamenta elaborarea raportului și a primelor recomandări.

Rezultatele intermediare ale cercetării vor fi prezentate într-un context academic organizat în relație cu Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”. Conferința va permite validarea științifică a demersului, schimbul de idei cu specialiști în filologie, sociolingvistică, educație și migrație și integrarea feedbackului în etapele următoare ale proiectului.

Pe baza datelor colectate și analizate, echipa va elabora un raport intermediar/final privind adaptarea socio-lingvistică a elevilor români proveniți din străinătate. Raportul va include metodologia cercetării, principalele constatări, dificultățile identificate, exemple de bune practici și recomandări pentru școli, familie, administrație și organizații neguvernamentale. Raportul va fi prezentat public în cadrul unui eveniment de lansare, cu participarea partenerilor, a reprezentanților școlilor, a administrației locale, a specialiștilor și a mass-mediei. Evenimentul va avea rol de diseminare, dar și de consultare, urmărind transformarea concluziilor cercetării în direcții concrete de acțiune.

Datele obținute în etapa experimentală vor fi analizate pentru a evalua eficiența soluțiilor propuse și pentru a identifica elementele care pot fi integrate în resursele educaționale finale. Analiza va urmări impactul asupra înțelegerii nevoilor elevilor remigranți, asupra sprijinului oferit profesorilor și asupra posibilității de replicare a modelului.

Pe baza cercetării, a analizelor și a feedbackului primit, vor fi dezvoltate resurse educaționale destinate lucrului cu elevii români proveniți din străinătate. Acestea pot include materiale didactice, modele de activități, instrumente de evaluare a progresului academic și lingvistic, recomandări pentru profesori și părinți, precum și un protocol de primire și însoțire socio-școlară.

Activitatea finală va consta în lansarea unui Vademecum pentru remigranți, conceput ca instrument practic pentru elevi, familii, profesori și instituții. Acesta va sintetiza recomandările proiectului, pașii de urmat pentru primirea și sprijinirea elevilor români proveniți din străinătate, resursele educaționale disponibile și modelul de intervenție propus prin proiectul REAL.

Întoarcerea din străinătate a familiilor din regiunea Moldova și în special din județe precum Iași și Suceava e un fenomen emergent, unul care – deși prezintă încă cifre moderate – crește constant, iar fidelizarea resursei umane reprezintă un deziderat principal pentru orice teritoriu (pentru instituții, economie locală și pentru societate în ansamblu), mai ales pentru județele din regiunea Moldova, puternic lovite de depopulare prin migrație economică. Impactul dorit este sedentarizarea remigranților prin oferirea de servicii sociale și educaționale de calitate specifice copiilor remigranți.

